

ПРЕС КЛИПИНГ

11. март 2013.

НАСЛОВИ

Улазаку ЕУ: Сањали шопинг, добили бувљак;(стр.2)

Порезници „лече” сиву економију; (стр.4)

Министри побегли од повећања минималца?;(стр.5)

Очекују се стабилне цене хране, проблем мала куповна моћ;(стр.7)

Формиран још један синдикат просветара;(стр.8)

Улазак у ЕУ: Сањали шопинг, добили бувљак

Љ. БЕГЕНИШИЋ

Улазак у Европску унију нашим суседима није донео никакво побољшање економских услова живота. Порастао јавни дуг, незапосленост и број људи који живе испод границе сиромаштва

УЛАЗАК у Европску унију нашим суседима Мађарској, Бугарској и Румунуји, као и државама из окружења, попут Словеније, није донео - бољи живот.

Економски показатељи говоре да се стање у овим земљама, од момента уласка у одрабрано европско друштво до данас, стално и битно погоршавало. Погоршање је тренд. Спољни дуг вртоглаво је растао, повећала се незапосленост и расло је сиромаштво...

Када је реч о спољном дугу, најгоре је прошла Румунија, где је тај дуг са 18 милијарди долара колико је износио 2003. пре уласка у ЕУ, достигао невероватних 136 милијарди.

И мађарски дуг је порастао за 100 милијарди долара, па је са 42 милијарде долара 2003. године, порастао на чак 146 милијарди.

У Бугарској се дуг повећао са 12 на 39 милијарди долара, а ни у Словенији није било боље. Ова некадашња чланица СФРЈ од 11 милијарди, колико је дуговала пре уласка у ЕУ, данас достиже дуг од 61 милијарду долара.

Упоредни подаци показују да је улазак ових држава у ЕУ, поред раста спољног дуга, довео и до раста незапослености. Тако је у Мађарској незапосленост скоро дуплирана. Слична ситуација је и у Румунији, али је масован одлазак радника из ове земље у западне државе ЕУ формално ублажио раст стопе незапослености.

Подаци говоре да је незапосленост у Мађарској у периоду од 2004. до 2011. порасла са 5,9 одсто на 10,9 одсто, у Румунији је од 2007. до 2011. незапосленост са 4,5 одсто порасла на седам одсто, а у Словенији са 6,4 одсто на 10,8 одсто.

Ипак, подаци који највише забрињавају односе се на раст сиромаштва.

У Мађарској је број грађана који живе испод границе сиромаштва са 8,6 одсто, колико је износио 1993, порастао на 13,9 колики је био 2010. године.

У Румунији је број сиромашних са 14,1 одсто 2003. године повећан на 21,1 одсто 2011. године, а у Бугарској са 14,1 одсто колики је био 2003. подигао на 21,8 одсто 2008. године.

Придруживање ових земаља, веома лоше је утицало и на једну од најважнијих привредних грана - пољопривреду, која је претпрела велике губитке.

Пре свега, новим чланицама из источне Европе је у децембру 2002. године у Копенхагену забрањено да имају више од 25 одсто субвенција у односу на субвенције које ЕУ даје старим чланицама. Овакав, скоро робовласнички, однос између богатих и сиромашних чланица ЕУ ће трајати све до 2013. године.

Након уласка у ЕУ обрадива земља у Мађарској смањила се са 4.500.000 хектара на 3.487.792 хектара.

У Бугарској су квоте, укидање царина, смањење субвенција, довеле до тога да ова држава, која је била најпознатији источноевропски произвођач поврћа, увози краставце и кромпир из ЕУ.

Такође, индустрија шећера у Румунији и Бугарској је скоро уништена.

У Румунији је хектар винограда 25 пута јефтинији него у западној Европи, а цела област Баната у околини Темишвара је у рукама странаца. Довољно је да странац региструје фирму у Румунији и може да купи земљиште. Истовремено, у области Трансилваније надничарење је један од начина преживљавања, а исти људи раде по два посла, у рудницима и на њиви за своје потребе.

У Словенији је 1991. године прехрамбена индустрија запошљавала 36.000 радника, а након уласка у ЕУ - 19.000 радника.

Подаци из ових источноевропских чланица ЕУ показују шта чека нашу земљу уколико постане чланица ЕУ.

ПРИБАЛТИЧКЕ ЗЕМЉЕ Прибалтичке земље нису прошле добро. У Литванији је незапосленост са осам одсто, колико је износила када је ова држава била ван уније порасла на 15,6 одсто, у Летонији са 8,8 одсто на 13 одсто, а у Естонији са 9,6 одсто на 12,1 одсто.

- У реалности, „европски пут“ за Србију доноси ново задуживање, сиромаштво, незапосленост и урушавање пољопривреде. Осим тога, био би урушен и правни систем. - каже нам др Дејан Мировић, који је докторирао на примени права ЕУ у Србији на београдском Правном факултету.

Он наглашава да би наша земља у случају уласка у ЕУ, пре свега, изгубила уговор о спољној трговини са Русијом, а Србија је једина држава западно од Карпата која има такав уговор.

- ЕУ је једна царинска унија, а нека држава не може бити истовремено у две царинске уније, па бисмо морали одустати од споразума са Русима. Прва последица би била повећање спољнотрговинског дефицита - појашњава Мировић.

Затим, примена ССП доводи до пада прихода од царина, што утиче на повећање буџетског дефицита.

- Осим тога, примена евра као званичне валуте била би катастрофална, јер то не погодује малим државама као што су Србија или Грчка. Евро као званична валута добар је за велике извознике попут Немачке, али није погодан за велике увознике, мале државе - каже Мировић.

- Спољни дуг би нарастао неколико пута, а камате би биле међу највећим у Европи. Све то би довело до повећања сиромаштва, али извесно и до социјалних нередина у којима се, као што је то случај у Бугарској, људи спаљују због сиромаштва.

С друге стране, Миодраг Зеџ, професор економије на Филозофском факултету, има другачији поглед. Он каже да су те државе мислиле да ће добити паре и увећавати потрошњу, а да ће производња остати иста.

- Европа је то подржавала у првој фази придруживања, али сада је рекла - узмите мало и радите. А онда се показало да је систем разорен. Правила која намеће ЕУ су тешка, али добра - уверен је Зеџ.

Он наглашава да би улазак наше земље у Унију донео одређене производне стандарде, као и социјално-политичке стандарде који су добри.

- Али ако неко мисли да ћемо уласком у ЕУ моћи мање да радимо, а боље да живимо, то је илузија. Ту причу шире политичари. Улазак у Унију значи да си изложен јачој и цивилизованој конкуренцији - каже наш саговорник.

ПРЕТНЈА И ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ

- Према члану 63 Споразума о придруживању из 2008. Србија се обавезује да допусти држављанима држава чланица ЕУ да стичу својину над непокретностима у Србији - подсећа

Мировић. - То значи да ће странци моћи, као и у Румунији, да купују без ограничења пољопривредно земљиште.

Улазак у ЕУ би донео и распродају државне имовине, јер је у преговорима договорена либерализација тржишта и услуга, па би тако биле продате и оне наше банке које још нису прешле у руке странаца.

Није тешко предвидети шта ће примена ССП значити за српску пољопривреду:

- Српски пољопривредници ће морати и да испуњавају бесмислене стандарде иза којих се крију нецаринске баријере. На пример, патке и гуске морају добити могућност да повремено загњуре главу у воду(?!). Или банана у ЕУ мора да буде 13,97 центиметара дугачка и 2,69 дебела, без ненормалних девијација. Брескве морају да имају пречник од 5,6 цм, краставци дужину од 10 цм. Ове бесмислице, или прикривене нецаринске баријере, додатно ће отежати пословање сељака који неће моћи да издрже субвенционисану конкуренцију из западне Европе. Да би ситуација била још тежа, због примене ССП царине на увоз пољопривредних производа ће бити укинуге или смањене на минимални ниво до 2014. године.

КАКО УБЛАЖИТИ НЕГАТИВНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ПОСЛЕ ПРИСТУПАЊА ХРВАТСКЕ ЕУ

ПОСЕБАН РЕЖИМ ЗА ПРОТОК РОБЕ

МОСТАР - Европска комисија, заједно са властима Хрватске и Босне и Херцеговине, ради на проналажењу решења како би се ублажиле негативне економске последице уласка Хрватске у ЕУ на БиХ, тврди портпарол европског комесара за проширење Петер Стано.

- Да би се ублажиле могуће негативне последице на БиХ и њене грађане... ради се на проналажењу начина за олакшавање протока људи и добара између две земље након приступања Хрватске Европској унији - рекао је Стано.

Европска комисија сада ради на успостављању посебног режима протока робе из БиХ кроз хрватску луку Плоче након 1. јула - планираног уласка Хрватске у Унију. Стано је објаснио да сложени механизам надзора у БиХ не доприноси безбедности хране биљног и животињског порекла.

- Што се тиче извоза осетљивих животињских производа у ЕУ, важно је имати поуздан ланац надзора прехранбених производа. Координација задатака државних канцеларија за ветеринарство и безбедност хране с инспекторатима и лабораторијима на нивоу ентитета није довољно јасна да би осигурала успех. Уколико се открије вирус у месу, мора се омогућити да се открије и узрок - објаснио је портпарол Филеа.

Приступање Хрватске унији имаће позитиван учинак за БиХ уколико се та земља фокусира на реформе, сматра Стано, који је подстакао власти у БиХ на реформу законодавства и усклађивање с Унијом, што ће, тврди он, донети политички и економски напредак.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:423595-Poreznici-lece-sivu-ekonomiju>

Порезници „лече” сиву економију

С. БУЛАТОВИЋ

Пореска управа објавила је позив свима да пријаве нерегистроване делатности.

Важно је да грађани не прихватају робу или услугу без издатог рачуна.

Ограничени бројем инспектора

Са првим даном ове године порезници више не проверавају рад само уредно пријављених фирми и радњи. Од сада су надлежни и за њихову нелојалну конкуренцију. У том “обрачуну” помоћ очекују и од грађана и привреде. Пореска управа објавила је позив свима да пријаве нерегистроване делатности.

Први човек Пореске управе, Иван Симич, међутим, поручује да је најважније да грађани сами не прихватају робу или услугу без издатог рачуна.

- Радићемо на томе да на томе да сузбијемо “сиву” економију, а велику улогу имају порески обвезници и потрошачи - каже Иван Симич. - Ако свако узме рачун, неће је бити. Ако пристају на услуге и робу без рачуна, онда пристају на живот у сивој економији. Пореска управа ионако већ контролише нерегистроване делатности. То није увек лако, јер их неки обављају у гаражама и кућама, где не можете да уђете. Ограничени смо и бројем инспектора. Имамо их само 700 и требало би нам још неколико стотина.

А колико је “непријатељ” заиста велик, то је тешко рећи. Процене о учешћу нелојалне привреде у укупном производу крећу се од 15, па до више од 40 одсто.

- Сива економија вероватно не чини више од 30 одсто нашег бруто домаћег производа - сматра Милојко Арсић, професор Економског факултета.

ЦЕХ ЗА ДРЖАВНУ КАСУЈЕДНА од рачуница колико Србија губи због непријављених радњи, радника и предузећа достиже око 1,5 милијарди евра. Толико намета на потрошњу не стиже до државне касе. Од тога на неплаћени порез на додату вредност отпада око милијарда евра. По основу намета на рад, губитак буџета се процењује на око 1,2 милијарде евра.

- Када се гледа наплата јавних прихода, процењује се да је разлика између онога што би неко требало да плати и онога шта се стварно уплати око 25 одсто. То је зато што не послују сви потпуно на црно. Неко исплаћа минималац, а радницима мимо евиденције даје већу зараду. Неко продаје чоколаду на пијаци и на царини измири дажбине, али не измирује порез на додату вредност.

Значи да је сива економија већа од пореског јаза.

С друге стране, наплата пореза је мања и због оних који не могу да плате. Велика предузећа у реструктурирању. Они редовно пријављују своје обавезе, али не могу да их испуне. Они нису сива економија, али ни од њих приходи не стижу.

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/ministri-pobegli-od-povecanja-minimalca>

Министри побегли од повећања минималца?

Крајем прошле недеље послодавци су опет, нечим изазвани, оштро дигли глас против повећања минималне цене рада, а прећутну подршку изгледа имају и од владе која не шаље своје ministre на седницу Социјално-економског савета-СЕС-а.

Висина минималне зараде у Србији, за сада стоји, иако је крајем недвано требало да буде одржана редовна седница СЕС-а, на којој се очекивало да се донесе одлука о повећању минималне цене рада. Требало, али није, пошто нису дошли представници Владе Србије. Објашњења за недолазак није било, па је то и разлог што је износ минималне зараде исти као и до сада.

Да подсетимо, минимална цена рада у Србији сада је 115 динара по сату, односно минимална месечна зарада износи око 21.000 динара, а копља се ломе око свега 2.000 динара месечно. Ниаме, Савез самосталних синдиката Србије је још раније предложио да висина минималне зараде, без пореза и доприноса, за период јануар–август 2013. године буде 130 динара по сату. То би на, месечном нивоу, значило повећање од око 1.600 динара, јер би, минимална зарада која подразумева обрачун 174 радна часа просечно, износила 22.620 динара, односно реч је о повећању од 13,04 посто.

Против повећања минималне цене рада у првој половини 2013. године су представници Удружења послодаваца, који ситичу да би на тај начин, а због ослабљене привредне активности и пада индустријске производње, Србија за стране инвеститоре постала неконкурентна. Уз то, послодавци истичу и да је стање у привреди и даље веома лоше те да би свако даље оптерећивање предузетника кочило излазак из кризе.

По свем судуећи, недоласком на седницу свој став је показала и Влада Србије. Није спорно да свако повећање зарада оптерећује послодавце, али је исто тако неспорно да је износ од двадесетак хиљада динара заиста изузетно мали и да није доста ни за преживљавање, чак и ако су два минималца у домаћинству и ако оно броји три члана. Тешко да се, без обзира на све врсте финансијске гимнастике и пребацивања динара преко руке више пута, с толико мало могу платити и основни комунални трошкови и купити довољно основних животних намирница за један месец. Јер за једну векну хлеба и литар млека дневно, месечно треба око 3.500 динара, а ваљда би требало и нешто ставити и између два парчета хлеба.

По речима председника Синдиката Независност” Бранислава Чанка, неодржавање седнице СЕС-а показује однос државе према социјалном дијалогу и, нажалост, то не оставља много простора за наду да ће се нешто променити.

- Одржавање ове седнице било је обавезно, јер је и на основу закона било неопходно да се утврди минимална цена рада - каже Чанак. - То што представници Владе Србије нису дошли на седницу не показује само њеихов однос према учесницима у дијалогу, већ и према радницима.

По мишљењу председника Савеза самосталног синдиката Војводине Горана Милића, неодржавање седнице због недостатка кворума и недоласка представника Владе Србије није добро.

- Став нашег синдиката о повећању минималне цене рада познат је већ неко време и сматрам да предлог повећања са садашњих 115 динара на 130 динара заиста није много и да не би значајно оптеретио послодавце - каже Милић. - Суштински, не ради се о некој великој промени, јер би се, практично, задржало садашње стање јер је то проценат инфлације.

Он указује да није познато зашто представници Владе Србије нису дошли на седницу СЕС-а, али да, без обзира да ли је недолазак био оправдан или не, разговоре и дијалог треба започети, те да он очекује да ће у најскорије време бити одржана седница СЕС-а и на њој бити усвојено повећање минималне цене рада.

Д. Млађеновић

Очекују се стабилне цене хране, проблем мала куповна моћ

"Цене меса у Србији нису се мењале пет, шест месеци, а не треба очекивати нека већа поскупљења барем до јуна ове године", истакао је Станковић

БЕОГРАД: Цене хране у Србији у наредном периоду требало би да буду стабилне, а код неких производа могле би да буду и ниже до 10 процената, оценили су стручњаци за ТаЊуг.

Како су истакли, и даље остаје проблем пада промета и мале куповне моћи становништва која је на неки начин ограничавајући фактор раста цена.

Куповна моћ је у паду, али криза са присуством афлатоксина у млеку и пад промета у малопродаји за 41 проценат, свакако ће утицати да ће цене млека остати на садашњем нивоу или ће ићи на ниже, рекао је за ТаЊуг експерт у Привредној комори Србије Војислав Станковић.

Према његовим речима, залихе пшенице, јестивог уља и шећера су стабилне и не би требало очекивати поремећаје на тржишту, али су цене тих производа високе и произвођачи би могли да их снизе између пет и 10 процената.

"Цене меса у Србији нису се мењале пет, шест месеци, а не треба очекивати нека већа поскупљења барем до јуна ове године", истакао је Станковић. Према подацима Организације за храну и пољопривреду Уједињених нација (ФАО) светске цене житарица и шећера су пале, цене меса су остале на истом нивоу, док су цене млечних производа порасле, као последица таласа топлог времена у Аустралији.

Државни секретар у Министарству трговине Драгован Милићевић рекао је да су цене хране у Србији дефинисане многим факторима, да се слободно формирају на тржишту и да држава не може да их контролише.

Милићевић је, међутим, указао да произвођачи и трговци не могу дизати често цене јер због малих просечних зарада и ниског стандарда нема ко да купи те производе.

Он је поновио да држава може унапредити конкуренцију на тржишту, тако што ће створити услове за долазак нових великих трговинских ланаца као што је немачки "Лидл" који има велики број производа, али мале марже.

Према подацима Института за тржишна истраживања (ИЗИТ) малопродајни промет у Србији у јануару за читавих 9,3 одсто био је нижи него у истом месецу 2012. године.

То је валидан индикатор додатне ерозије ионако сиромашне куповне моћи становништва, рекао је сарадник ИЗИТ-а Саша Ђоговић.

Најосетлији пад малопродајног промета је код хране, пића и дувана по стопи од 13 одсто на годишњем нивоу, а следе моторна горива и непрехрамбени производи, а не очекује се неки осетлији раст промета ни у првој половини године. ТаЊуг

Формиран још један синдикат просветара

АУТОР: В. А.

Београд - Прегруписавања на синдикалној сцени се настављају. Након што је Унија синдиката просветних радника Србије остала без дела чланова искључењем Форума средњих стручних школа Београда, од пре неколико дана Унији је приступио новоосновани Синдикат просветних радника град Нови Сад.

„Њега су формирали чланови које се нису сложили са изласком Синдиката просветних радника Војводине из Уније и досадашњим начином рада тог синдиката“, наводи се у вести која је објављена на сајту једног просветног синдиката. Међутим, из идентичних разлога средином прошле године је основана Унија синдиката просветних радника Војводине, која је такође део УСПРС.

- Синдикат просветних радника града Новог Сада је општинска организација, а Унија синдиката просветних радника Војводине регионална и обе су подружнице Уније синдиката просветних радника Србије. У новосадском синдикату сада је већина школа из тог града - објашњава за Данас Милан Јевтић, потпредседник УСПРС.

Коментаришући разлаз са Форумом средњих стручних школа, Јевтић каже да је Унија „у бројчаном смислу ослабљена, али да то није значајно пореметило њено функционисање“. Он додаје да се „репрезентативност Уније не доводи у питање“ и да је „и даље највећи синдикат просветних радника у Србији са 25.000 чланова“.

На питање да ли формирање малих синдиката утиче на слабљење преговарачке позиције и заступање интереса просветних радника, Јевтић одговара да преговора нема, јер је влада још пре неколико година укинула социјални дијалог. Он додаје да сви синдикати просветних радника треба да се боре за побољшање материјалног положаја и радно-праву заштиту запослених, те да разилажења око ових захтева не би требало да буде.

Коментар

Поводом вести о оснивању Синдиката просветних радника град Нови Сад на сајту Уније појавио се коментар једног посетиоца, који можда најбоље показује расположење запослених: „Мислим да сваки просветни радник треба да оснује свој синдикат. Тако ће наша борба бити јача и добићемо повећање плате од 0,1 одсто у априлу! Значи одмах да се да проглас да почне оснивање нових 100.000 синдиката, постојећих 56 синдиката просвете је премало!“.